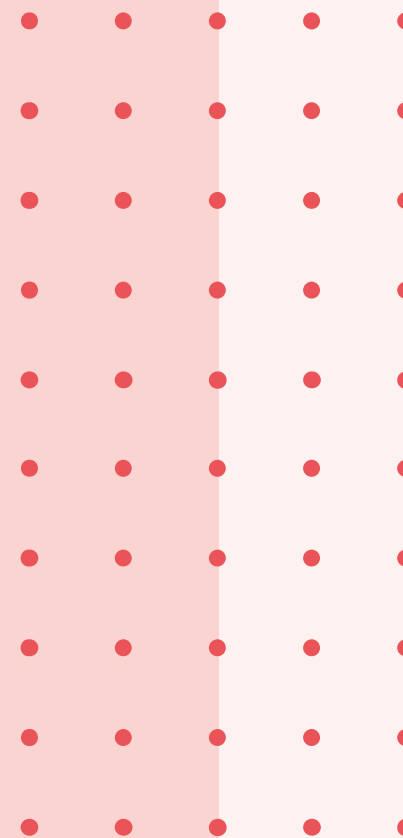

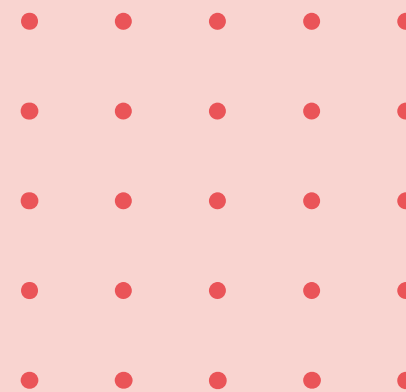

MAGENTA

Центар за образовање
и развој МАГЕНТА

„Спречавање корупције кроз оснаживање и умрежавање младих на регионалном нивоу“

01.

Основни појмови корупције
и механизми за спречавање
корупције

02.

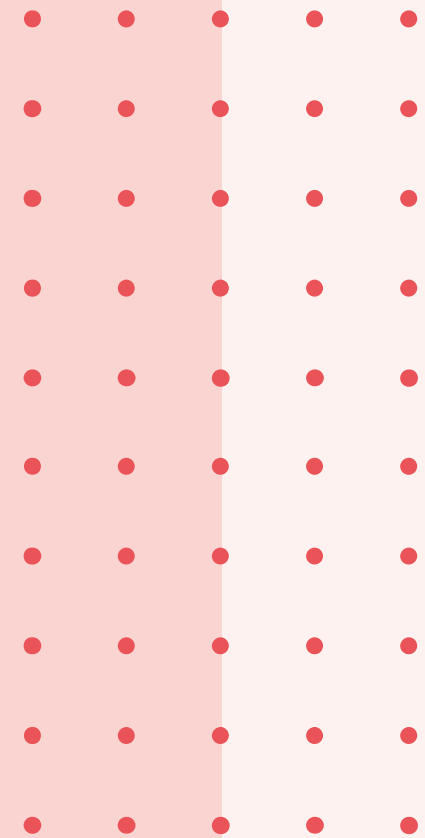
Остваривање права на
доступност информација од
јавног значаја

Овај пројекат се финансира преко Агенције за спречавање корупције, а средствима из буџета Републике Србије. Сви ставови и мишљења изнети током трајања овог пројекта не представљају нужно и ставове Агенције за спречавање корупције.

Остваривање права на доступност информација од јавног значаја

МОДУЛ 2

Право на информације од јавног значаја има велики утицај на транспарентност и демократске процесе у друштву, јер омогућава грађанима и медијима да имају приступ важним подацима који су у власништву јавних институција и органа власти.

Ово право осигурава да власт буде одговорна за своје поступке, што је кључно за функционисање демократског система.

Кључни аспекти утицаја

1 Повећање транспарентности

Спречава корупцију и неефикасност.

2 Ојачавање демократске контроле

Власт ради у интересу друштва.

3 Подршка одговорности власти

Одговорне и оправдане одлуке.

4 Оснаживање медија

Медији извештавају јавност.

ИНФОРМАЦИЈЕ

од јавног значаја

приступи

Право на приступ информацијама од јавног значаја у Републици Србији

Устав Републике Србије

Члан 51.

Закон о слободном приступу
информацијама
од јавног значаја

Релевантни аспекти за
демократију и транспарентност

- ✓ Контрола власти
- ✓ Повећање учешћа
- ✓ Поштовање људских права

Међународни стандарди који гарантују право на приступ информацијама

Декларација о правима човека

Члан 19.

"Свако има право на слободу мишљења и изражавања, што обухвата и право да не буде узнемираван због свог мишљења, као и право да тражи, прима и шири обавештења и идеје било којим средствима и без обзира на границе."

Конвенција о људским правима

Члан 10.

"Свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе."

Закључци и препоруке Европског суда за људска права.

Права грађана

1

Права грађана на приступ информацијама

Кључно демократско право.

2

Право на приступ документима

Законодавни акти; Административни документи;
Стратегије и планови развоја; Писма и комуникација.

3

Право на специфичне категорије информација

Од посебног значаја за јавност.

Право на специфичне категорије информација

- ☐ Информације о јавним набавкама
- ☐ Информације о буџету
- ☐ Информације о одлукама владе и локалних власти
- ☐ Информације о јавним сервисима и услугама
- ☐ Информације о изборима и изборним процесима
- ☐ Информације о заштити животне средине

IM

Ограничења и изузеци

Пословне тајне

Информације које представљају комерцијалне тајне или заштићене патенте не морају бити доступне.

Национална безбедност

Информације које могу угрозити националну безбедност неће бити доступне.

Лична права

Подаци који се односе на приватност појединаца могу бити изузети од обавезе да буду доступни.

Подношење захтева за приступ информацијама од јавног значаја

- ❑ Образац захтева и његова структура
- ❑ Подношење захтева: лично, електронски, усмено
- ❑ Рокови за одговор

Рокови за одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја у Републици Србији су строго прописани Законом.

Лично

Обично се попуњава образац и предаје у надлежном одсеку који се бави обрадом захтева.

Електронски

Путем електронске поште или посебне платформе.

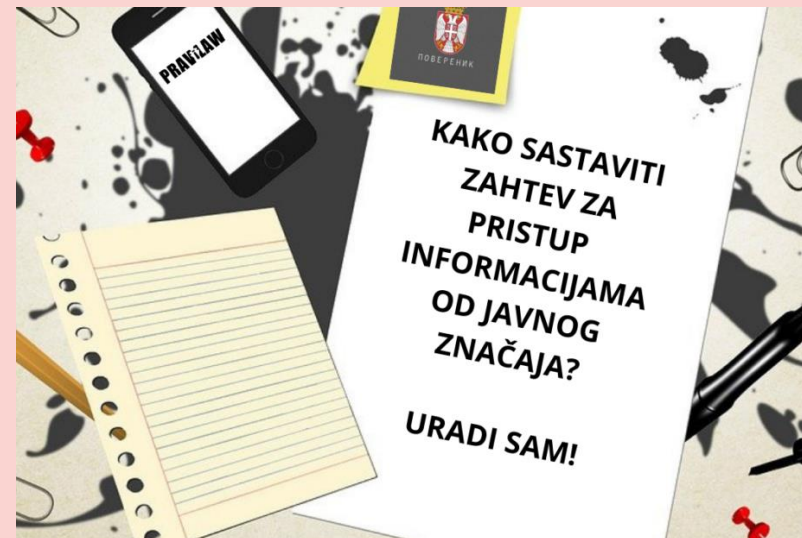
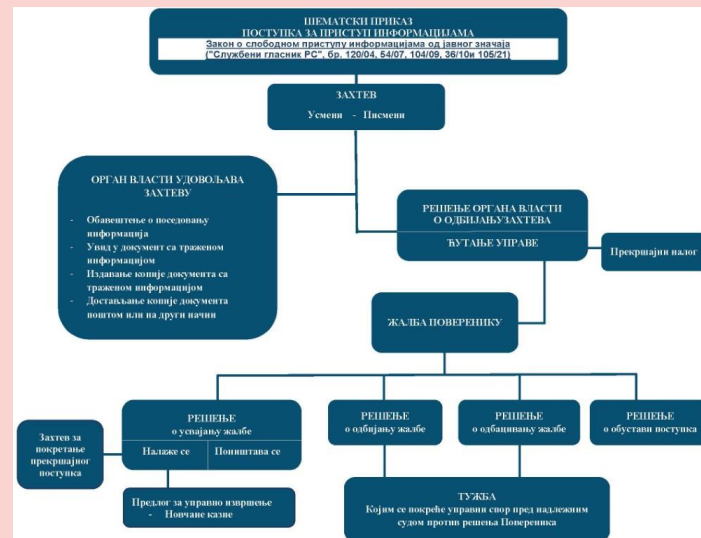
Усмено

Службеник је дужан да узме у записник податке и захтев.

назив и седиште органа коме се захтев упућује	
ЗАХТЕВ за приступ информацији од јавног значаја	
На основу члана 15. ст. 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21), од горе наведеног органа захтевам:*	
обавештење да ли поседује тражену информацију; увид у документ који садржи тражену информацију; копију документа који садржи тражену информацију;	
Копију документа, односно копије докумената који садрже тражену информацију захтевам да ми доставите:** редовном поштом електронском поштом факсом на други начин:***	
Овај захтев се односи на следеће информације:	
(навести што прецизнији опис информације која се тражи као и друге податке који олакшавају проналажење тражене информације)	
у _____,	Назив тражиоца информације/ Име и презиме тражиоца
дана _____ 202__ године	Адреса/седиште тражиоца информација
	Други подаци за контакт (имејл/телефон)
	Има и презиме законског заступника тражиоца****
	Потпис

* У кулици означити која законска права на приступ информацијама желите да остварите.
** У кулици означити начин достављања копије докумената.
*** Када захтевате други начин достављања обавезно уписати који начин достављања захтевате.
**** Уколико је тражилац информације правно лице или орган власти

Подношење захтева за приступ информацијама од јавног значаја

Права физичких лица

- ✓ Право на приступ информацијама
- ✓ Права на приватност
- ✓ Право на бесплатан приступ информацијама

Права правних лица

- ✓ Право на приступ јавним подацима
- ✓ Информације о регулативи и прописима
- ✓ Права на одговорност институција

Ограничења права на приступ

- ✓ Национална безбедност
- ✓ Лична приватност
- ✓ Пословне тајне

Ограничења и изузеци

Врсте изузетака:

- ☐ Поверљивост информација
- ☐ Заштита личних података
- ☐ Национална безбедност
- ☐ Заштита интереса правних и економских субјеката
- ☐ Заштита других легитимних интереса

Заштита од злоупотребе

- ☐ Злоупотреба информација ради угрожавања других интереса
- ☐ Намера да се узнемиравају органи власти

Пример: Када неко добије информације о конкуренцији у јавним набавкама и користи их за добијање незаконите предности.

Организација рада у јавним институцијама

1

Одређени службеник или одељење

Има задатак да прими захтеве, провери их и достави одговоре у прописаним роковима.

2

Процедура обраде захтева

Захтеви се прегледају, а информације се обрађују.

3

Укључивање других службених лица

Правне службе, службе за безбедност, финансијске службе и сл.

Доступност информација се осигурава кроз неколико механизма:

- ✓ Објављивање информација на интернету
- ✓ Јавне презентације и обавештења
- ✓ Упутства и организација захтева

Повереник за информације од јавног значаја

Надзор над радом
органа власти

Обавештавање и едукација

Разматрање жалби

Ако Повереник утврди да је одбијање
било незаконито, он може наредити
органу власти да омогући приступ
информацијама

Превенција злоупотреба

Повереник може упозорити
институције ако се утврди да се
приступ информацијама користи у
супротности са законом

Утицај Повереника

Повереник за информације од јавног значаја има значајан утицај на праксу доступности информација у Републици Србији. Утицај се огледа у неколико аспеката.

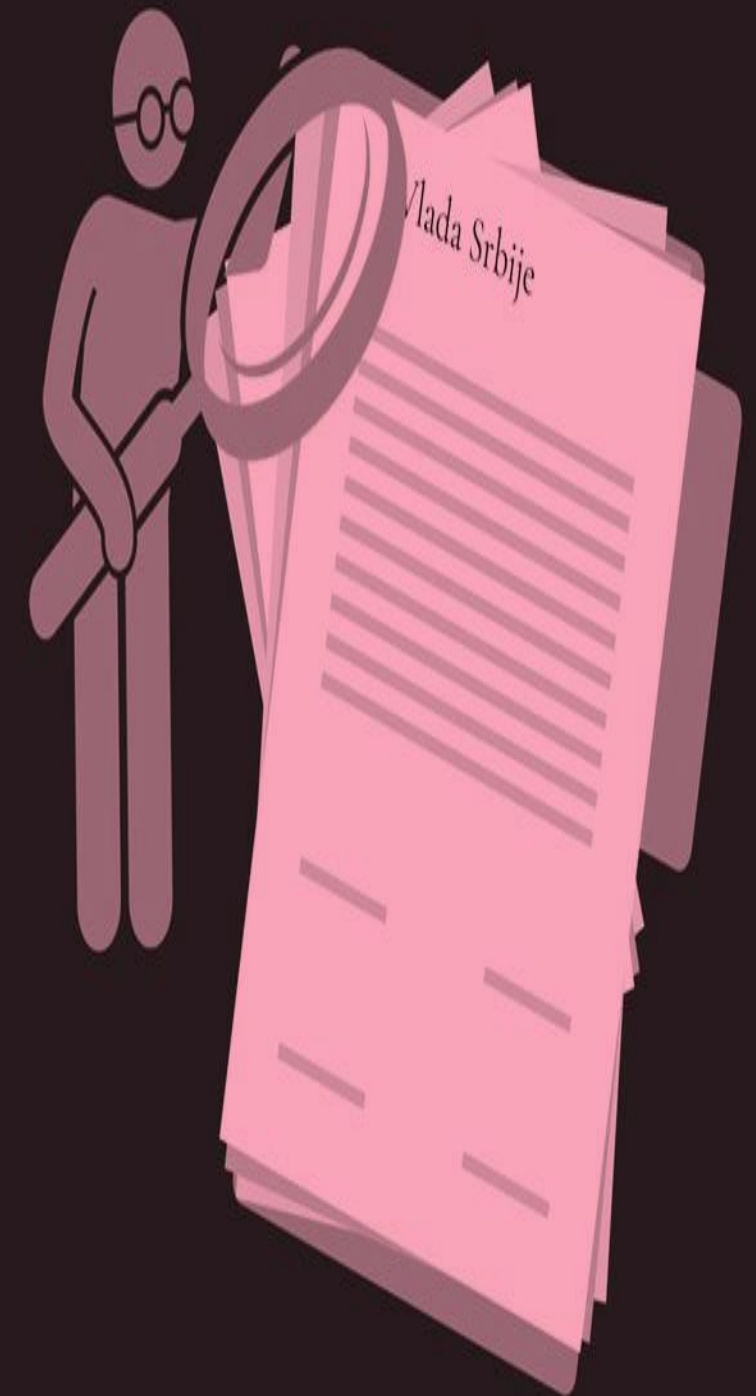
**Јачање
транспарентности и
одговорности органа
власти**

**Управљање жалбама и
побољшање праксе**

**Препоруке и рад на
унапређењу праксе**

**Позитивна промена у
јавним институцијама**

**Утицај на праксу
законодавства**

Законодавне санкције

Санкције за одговорне особе у институцијама

Казнена одговорност,
Санкције за неодговарање.

Повереник као контролни орган

Има овлашћење да наложи органима власти да испуне обавезе које су прописане законом.

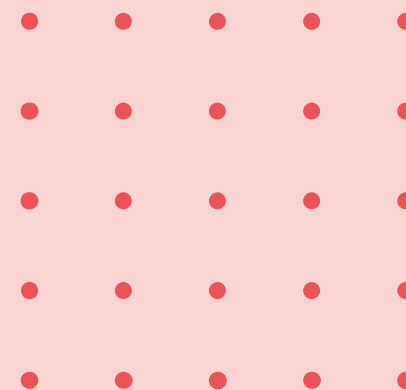
Дисциплинске санкције

У случају да се утврди да су одговорни службеници јавног органа кршили закон.

Пример: опомене, упозорења, отпуштање с радног места у случају тежих повреда.

Хвала на пажњи !

magenta.serbia@gmail.com

+381 63 8027 647

www.magenta.edu.rs

Овај пројекат се финансира преко Агенције за спречавање корупције, а средствима из буџета Републике Србије. Сви ставови и мишљења изнети током трајања овог пројекта не представљају нужно и ставове Агенције за спречавање корупције.